Štev. 129 (Posamezna številka 8 vinarjev.) V Trstu, v torek 14. majnika 1918 Letnik XLIII.

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poroštvom, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 31·20, pol leta K 15·60, tri mesece K 7·80, za nedeljsko izdajo za celo leto K 6·20, pol leta K 3·60.

EDINOST

Posamezne številke po 8 vin., zastarele 10 vin. Oglasi se računajo na milimeter v širokosti ene kolone. Cene: oglasi trgovcev in obrtnikov *max* po 10 vin. osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov *max* po 30 vin. oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—; vsaka nadaljna vrsta K 2.—. Mali oglasi po 6 vin. beseda, najmanj pa 60 vin. Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". Plača in toži se v Trstu. Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ul. sv. Frančiška As. št. 20. Poštnohranilični račun št. 811.652.

Revizija zvezne pogodbe med Nemčijo in Avstro-Ogrsko.

Sestanek obeh vladarjev in obojestranskih državnikov in generalov v nemškem glavnem stanu.

DUNAJ, 13. (Kor.) Cesar Karel je dne 12. t. m. posetil nemškega cesarja v velikem glavnem stanu. V njegovem spremstvu so bili razven osebnega spremstva cesarja tudi: zunanji minister grof Burian, načelnik generalnega štaba baron Arz in veleposlanik v Berolinu, princ Hohenlohe. Z nemške strani so došli: državni kancelar grof Hertling, feldmaršal Hindenburg in general Ludendorff, državni tajnik dr. Kühlmann in nemški veleposlanik na Dunaju, grof Wedel. Med visokima zaveznikoma in njihovimi svetovalci so se vršili prisrčni razgovori in posvetovanja o temeljnih političnih, gospodarskih in vojaških vprašanjih, ki se tičejo sedanjega in bodočega razmerja med obema monarhijama. Dosežen je bil v vseh teh vprašanjih popolen sporazum, in je bilo sklenjeno, da se obstoječe zvezno razmerje še poglobi. Navodila za nameravane pogodbene dogovore so načeloma že sestavljena. Tekom teh posvetovanj se je pokazalo, kako visoko se ceni na obeh straneh sedaj tudi v obrambni vojni tako silajno preizkušena, dolgoletna ozka zveza med Avstro-Ogrsko in Nemčijo.

MONAKOVO, 12. (Kor.) Kralj Ludovik je odpotoval danes zvečer v veliki glavni stan in na fronto. Spremlja ga zunanji minister pl. Dandl.

DUNAJ, 13. (Kor.) K današnjemu uradnemu poročilu o sestanku cesarja Karla in cesarja Viljema in obojestranskih državnikov v nemškem velikem glavnem stanu objavljajo listi s poučene strani sledeča pojasnila: Stara dvozveza je bila zgrajena na podlagi obrambe, in sicer posebno proti Rusiji. Razvoj v svetovni vojni predpogojev te zveze kot take ni omajal, ampak jih nasprotno še okrepil. Mi smo napadenci in se moramo braniti proti celemu svetu napadalcev. Zato moramo vztrajati pri obrambni zvezi in za izgradnjo in poglobljenje te zveze, ki obdrži za vse čase značaj obrambne zveze, le ustvariti druge predpogoje. Kajti Rusija, pravi nevarni faktor dvozveznih vlasti, je za dolgo dobo prenehala biti za nas nevarnost. Nasprotno pa nam grozi cela vrsta drugih sovražnikov z uničenjem. Obramba dvozveznih vlasti se mora prilagoditi temu položaju in se ozirati tudi na druge napadalne možnosti, kakor samo s strani Rusije. Ta obrambna zveza je v okviru zveze narodov, po čemer baje stremi ententa, popolnoma na mestu. Zveza narodov hoče zaščito proti bodočim vojnam. Dvozveza istotako noče nič drugega, kakor samo to, da se zavaruje proti bodočim vojnam. Njena temeljna misel je ista, kakor ona zveze narodov. Jasno je, da se je treba pri razpravljanju obnovitve zveze posvetovati tudi o celi vrsti vprašanj političnega, vojaškega in gospodarskega značaja, ki so v tesni zvezi s tem.

Ruska in ameriška vlada ste bili obveščeni šele tedaj, ko so bili predlogi že odklonjeni. Kakor poroča c. kr. brz. kor. urad s pristojnega vira, v predstoječem članku omenjeno pismo cesarja Karla ne obstoja in pomeni le novo spletkarijo entente.

Drugo pismo cesarja Karla.

ROTTERDAM, 11. (Kor.) Pariški korespondent »Manchester Guardiana« poroča: Drugo pismo cesarja Karla je dozdevno važnejše od prvega. Cesar Karel izjavlja v drugem pismu prepričanje, da zamore pripraviti Nemčijo k sklenitvi miru pod pogojem, da aliranci omeje svoje teritorijalne zahteve na Alzacijo in Lotaringijo. Zasedena ozemlja naj se seveda takoj izpraznijo in vzpostavi neodvisnost in suvereniteta Belgije. Cesar Karel pravi v pismu, da si je že zagotovil privoljenje Bolgarske. Cesar prosi obenem, da naj varuje zasebni značaj pisma. Francoska vlada je sicer izjavila s častno besedo, da ne izda pisma. Predsednik Poincare je predlagal tekom pogajanj, da naj Avstrija v zameno s Šlezijo odstopi Italiji Trst in Trento. Toda cesar Karel je odgovoril, da obstojajo proti temu zelo važni pomisleki, da je namreč Trenta v rokah monarhije, dočim Francozi niso zasedli Šlezije. Ribot je na vprašanja, predložena mu od zunanjega odseka odgovoril, da je imel izbirati med odklonitvijo predloga monarhije in prelomom z Italijo. Ribot je priznal, da je Lloyd George šele po dolgem obotavljanju privolil v odklanjajoči odgovor Sonnina. Lloyd George je torej dozdevno večkrat naglašal važnost avstrijskih predlogov in zagovarjal željo, naj se ne zamudi tako lepa priložnost za sklenitev miru. Poincare je nasprotno načelno odklanjal vsaka mirovna pogajanja in naglašal, da se zamore končati vojna le s popolno vojaško zmago entente. Korespondent »Manchester Guardiana« poroča dalje, da so bili preteklo poletje zopet stavljeni predlogi in sicer Briandu. Dopisnik preklicuje prejšnje poročilo, da je poklical Ribot glede pisem cesarja Karla k posvetovanju vse aliirance.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 13. (Kor.) Uradno ser azglaša:

Na italijanski gorski fronti je bojno delovanje trajno živahno.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 13. (Kor.) Veliki glavni stan javlja:

Zapadno bojišče. — V ozemlju Kemmela se je nadaljevalo živahno topovsko delovanje v zvezi s krajevnimi pehotnimi boji. Oživelo je zvečer tudi v ostalih bojnih odsekih na več krajih. V dolini Ancre, jugozapadno Alberta, je bil odbit neki angleški delni napad. Na mnogih točkah fronte je sovražnik nadaljeval svoje polzvedovalne sunke. Pri odbitju smo ujeli več mož.

Aprila meseca so izgubile sovražne zračne sile na nemških frontah 15 priveznih balonov in 271 letal, od katerih jih je padlo 122 za našimi črtami. Mi smo izgubili v boju 14 priveznih balonov in 123 letal.

Na drugih bojiščih nič novega.

Prvi generalni kvartirmojster pl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 12. (Kor.) Pri Bitolju, v kolenu Černe in vzhodno Dobrega polja je bilo obojestransko topovsko streljanje od časa do časa srditejše. V ozemlju Mogilene smo razpršili močnejše srbske patrulje. Zapadno Vardarja in pri Dojranu povečano streljanje sovražnika. Vzhodno Dojranskega jezera in jugovzhodno Serresa smo razpršili več angleških in grških polzvedovalnih čet.

SOFIJA, 12. (Kor.) V ozemlju Mogilene so bile srbske napadalne čete, ki so napredovale po topovski pripravi proti našim postojankam, pregnane s streli. Po srditi topovski pripravi so se angleške stotnije dvakrat polzkušale približati našim jarkom južno Dojrana, a so bile obakrat pregnane, še predno so dosegle naše ovire. Severno Tahinskega jezera smo razpršili skupne sovražne pehote in konjenice.

TURŠKO.

CARIGRAD, 12. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Med obalo in Jordanom je bilo več srditih krajevnih bojev. Sicer nič bistvenega.

CARIGRAD, 12. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Palestinska fronta: Na obeh straneh majhno bojno delovanje. Na vzhodnem bregu Jordana tipajoči sovražni oddelek je bil odbit.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

12. majnika. — Na gorski fronti živahno obojestransko topovsko delovanje. Naše patrulje so vdrle v neko sovražno postojanko na Col del Rossu, pobile posadko z bajoneti in bombami in uplenile eno strojnico. V ozemlju Solarola so razpršile neki sovražni oddelek in mu prizadejale več izgub. Na raznih točkah ozemlja Asolona so bili sovražni oddelki, ki so napredovali na Monte Mantellu, severno Bretonica in na pobočjih Spitzberga proti našim postojankam, odbiti. Običajno obojestransko topovsko streljanje v Val Arsi, v dolini Brente in ob Piavi. Sestrelili smo več sovražnih letal.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 13. (Kor.) Neki podvodnik je potopil v vzhodnem Rokavskem prelivu 3 parnike, skupno 15.000 ton. Lepi uspehi podvodnika, ki se je zopet vrnil v Zeebrügge, dokazujejo bolje kakor besede, da se sovražnik jako moti, ako misli, da se mu je posrečilo blokiranje naših flandrskih oporišč. Po novih poročilih so potopili naši podvodniki skupno 18.000 ton.

Gospodarska pogodba z Romunijo.

DUNAJ, 13. (Kor.) Danes so bili objavljeni posebni dogovori glede gospodarskih vprašanj z Romunijo. Ti obstoje iz 3 delov. Prvi se tiče med Avstro-Ogrsko in Nemčijo na eni in Romunijo na drugi strani sklenjenega petrolejskega dogovora. Drugi del vsebuje gospodarski dogovor, glasom katerega mora Romunija prodati Nemčiji in Avstro-Ogrski prebitke dežele l. 1918 in 19 na žitu vseh vrst, vštevši oljnata semena, krmila, sočivje, perutnino, živino in meso in volno. Krušno žito se zamore dobavljati do 6 odstotkov tudi v obliki zmletin. Cene določi mešana komisija. Za nadaljnih 7 let se zavezuje Romunija, da bo dobavljala prebitke imenovanih predmetov Nemčiji in Avstro-Ogrski, ako bi isti to zahtevali. Ako se pogodbene države tekom enega leta ne poslužijo pravice prevzetja, odpade za Romunijo obveznost tudi za sledeča leta. Za druge gospodarske izdelke, kakor vino in sadje, so pridržani posebni dogovori. Romunija izjavlja pripravljenost, da izroči prebitke leta 1918 Nemčiji, Avstriji in Ogrski. Za dosego izpolnitve pogodbe mora izdati Romunija izvozno prepoved. Ako bi zahtevale Nemčija, Avstrija in Ogrska le delne prebitke, se izvoz ne sme dovoliti toliko časa, dokler ni zagotovljena dobava zahtevanega delnega prebitka.

Ugotovitev prebitkov se izvrši potom romunske vlade s sodelovanjem zastopnikov Nemčije in Avstro-Ogrske. Nemčija in Avstro-Ogrska boste skrbeli, da dobi Romunija vse izdelke, ki jih potrebuje. Da se vstreže potrebam dežele, boste takoj po ratificiranju mirovne pogodbe pričeli tozadevno z Romunijo vsa potrebna pogajanja. Romunija se dalje zavezuje, da bo v vsakem oziru podpirala z vsemi močmi blagovni promet z lastnimi prevoznimi sredstvi.

O vseh sporih odloča razsodišče s sedežem v Bukareštu. Cene so v lejih za 100 kg določene sledeče: pšenica in rž 38 lejev, ječmen 29, oves 29, koruza 29, leča 31, bob 47, grah 42, pesa 65, lan 75, semena solnčnic 55 lejev. Tretji del se tiče plovbene pogodbe in stipulira popolnoma enako ravnanje z nemškimi in avstro-ogrskimi ladjami pri plovbi po Donavi. Vlade pogodbenikov bodo, kakor dosedaj, skrbele tudi v bodoče za to, da bodo v pristaniščih na razpolago potrebna skladišča za blago. Pogodba stopi v veljavo po izmeni ratifikacije.

Samouprava ozemlja ob ustju Donave.

BUKAREŠT, 12. (Kor.) Uradni list objavlja kraljev odlok, glasom katerega dobi ozemlje ob ustju Donave posebno upravo s sedežem v Sulini, seveda s pridržkom, da privolite v to pozneje tudi obe zbornici.

Nemški plen v Sevastopolu.

KIJEV, 12. (Kor.) V Sevastopolu so dobili Nemci 6 milijonov pudov premoga, ki bodo omogočili plovbo v Črnem morju. Nemci hočejo dvigniti potopljeni dreadnought »Imperatrica Marija«. V sevastopolskem pristanišču se nahajajo parniki »Rostislav«, »Sinop«, »Almaz«, »Potemkin«, »Prut«, »Medšidjeh«, mnogo križark in manjših ladij in 20 večjih prevoznih parnikov.

Carica-vdova in več velikih knezov v nemških rokah.

BEROLIN, 13. (Kor.) Carica vdova in veliki knezi Nikolaj Nikolajevič, Peter Nikolajevič in Aleksander Mihajlovič so prišli južno Jalte na Krimu v nemške roke. Bili so zastraženi dosedaj od 25 mornarjev in odrezani popolnoma od zunanjega sveta.

Amnestija v Rusiji.

MOSKVA, 12. (Kor.) Na podlagi splošne amnestije z dne 1. majnika je bilo izpuščenih veliko število v zaporih nahajajočih se političnih in kriminalnih zločincev. V Petrogradu so bili izpuščeni vsi prejšnji ministri režima Romanovcev in Kerenskega, razven onih, ki so bili obsojeni radi veleizdaje in goljufije.

Vojaška imenovanja.

DUNAJ, 13. (Kor.) Vojni minister baron Stöger Steiner je bil imenovan za generalnega polkovnika, podadmiral vitez Keil za admirala, novi načelnik vojaške pisarne, polk. baron Zeidler za generalmajorja.

† Prof. baron Chiari.

DUNAJ, 13. (Kor.) Šef laringološke klinike na Dunaju, dvor. svet. prof. Otokar baron Chiari, je včeraj dopoldne na svojem posestvu v Buchbergu umrl za mrtvoudom.

Angleški letalski napad na Kotor.

DUNAJ, 13. (Kor.) Dne 11. majnika popoldne je šest angleških letal napadlo kotorsko vojno pristanišče. Povzročene niso bile nobene izgube in tudi nikaka stvarna škoda. Eno letalo je bilo sestreljeno. Letalca sta bila ujeta.

Hrup brez vzroka.

Poljski poslanec dr. pl. Loewenstein je v zadnji seji Poljskega kluba prišel s predlogom, da naj bi se sestavil namesto sedanje uradniške vlade nekak kabinet zaupnikov velikih strank, in ta na tak način nekako parlamentarizirana vlada naj bi izločila iz svojega programa vsa narodno-politična vprašanja, ki sedaj tako zelo razburjajo vso avstrijsko javnost in avstrijske narode sploh, odgodila njih reševanje na čas po vojni in se bavila samo s takoimenovanimi državnimi potrebami.

Ta načrt, s katerim se je obširno bavila vsa naša javnost, ni našel pristašev niti v Poljskem klubu samem, ki ga je za daljni pretres izročil svoji parlamentarni komisiji, tem več prahu pa je dvignil, med Nemci. Nemški nacijonalci so se s silnim hrupom dvignili proti njemu, češ, kako je sploh mogoče, da se sedaj, ko je vendar vse storjeno za času primerno preureditev Avstrije po njihovih načelih, prihaja s predlogom, ki ne zahteva nič več in nič manj, kot da naj padejo njihove pridobitve, ki jim jih prinese novi kurz Seidlerjeve vlade.

Najogabnejšo pesem med vsemi pa je zapela »Neue Freie Presse«, ki je z velikanskim ogorčenjem povpraševala, kako je sploh možno, da bi se zahtevalo od nemških poslancev, od zastopnikov nemškega ljudstva, da bi sedeli poleg kakega Stanjka ali dr Korošca v istem skupnem ministrstvu. Glede nemških krščanskih socijalcev se je izpočetka poudarjalo, da so precej naklonjeni Loewensteinovemu predlogu, in spravljala se je ta misel prav posebno v zvezo z dejstvom, da je cesar pred kratkim sprejel v daljši privatni avdijenci voditelja nemških krščanskih socijalcev posl. Finka. Namigavalo se je, da je cesar sam zelo naklonjen Loevensteinovemu predlogu in da je v imenovani avdijenci tudi bilo govora o stvari. V zadnjem času pa prihajajo iz vseh nemških taborov vesti, da so vsi Nemci proti Loewensteinovemu predlogu in da torej ni nikakega upanja več da bi se ta predlog mogel uresničiti.

Ko so se torej nemški nacijonalci tako zopet enkrat primerno naogorčili proti slovanski prevzetnosti, pač ne bi bilo napačno, če bi se preudarilo, kaj je pravzaprav dejanskega na vsej stvari.

Slovanski politiki in slovansko časopisje je res tudi razpravljalo o Loewensteinovem predlogu, toda na način, iz katerega bi bili mogli Nemci že takoj prvi pripoznati, da je res njihov hrup popolnoma nesposoben, da jim prav nič ni treba ogorčenosti in protestiranja. V Poljskem klubu samem so pokopali predlog za nedogledne čase v parlamentarno komisijo, ker so spoznali, da sedanji čas nikakor ni pripraven za takę poizkuse. Če stvar ni bila godna pred letom dni, če ni mogel privabiti k vladi avstrijskih narodov Clam-Martinic, če se istotako ni enak poizkus posrečil njegovemu nasledniku Seidlerju tedaj, ko njegove nevednosti še niso pobudile v avstrijskih narodih toliko najupravičenejšega odpora, kakor so ga sedaj: kako naj bi se dosegla tudi le začasna sprava v sedanjem času, ko je vlada zopet zavihtela nemško-nacijonalni bič nad vsemi nenemškimi narodi Avstrije!

Nemci protestirajo, češ, kako naj bi se vsedli za isto vladno mizo z veleizdajalskimi Čehi in Jugoslovani! Tu pač vprašujemo: kedaj so pa rekli Čehi in kedaj so rekli Jugoslovani, da sprejemajo, da osvajajo Loewensteinov predlog, da hočejo odložiti svoje narodnopolitične zahteve na čas po vojni, da se hočejo baviti samo z državnimi potrebami in sesti z Wolfom in drugimi takimi nemškoradikalnimi in nemškonacijonalnimi odličnjaki za skupno vladno mizo? Kedaj so pa Čehi in Jugoslovani izjavili, da bi opustili svojo deklaracijsko politiko, da bi se odrekli svojemu opozicijskemu stališču, in morda zaradi lepih oči gospoda dr. Loewensteina ali celo gospoda dr. vit. Seidlerja vstopili v vlado, ki ne bi imela druge naloge, nego skrbeti za vojne potrebščine in mimogrede — kolikor bi pač mogla — morda tudi še za ljudsko prehrano? Nikdar in nikoli ni bilo niti duha niti sluha o kaki taki izjavi niti v češkem niti v našem časopisju, niti je ni bilo niti oddaleč čuti iz ust kakega češkega ali jugoslovanskega politika. Čemu potem toliko hrupa v nemškem časopisju, čemu toliko razburjenja med nemškimi politiki? O kakem razburjenju v nemškem narodu pa itak ne more biti niti govora!

Naša deklaracijska politika ima tako krasno začrtano svojo pot, da je vsak korak v stran popolnoma izključen; in ravno Loewensteinov predlog pomenja tako velikanski ovinek, da bi morda nikdar ne privedel več naše politike na pravo pot, ako bi krenila po njem, tako velikanski ovinek, da bi skoraj sumili, da ga ni zamislil Poljak-Slovan, ki vkljub vsemu vendar, če ne več vsaj simpatizira z našimi stremljenji, ne da bi jih podpiral, temveč kdo drug, kateremu je na tem, da bi se na kak način zaustavilo naše deklaracijsko gibanje, če ne za vedno, pa vsaj za nekaj časa. Naša ravna pot pa ne vodi do ministrskih stolcev Seidlerjeve dunajske vlade.

Vsekakor se torej nemški nacijonalci lahko potolažijo, da jih ne zadene tako izlepa nesreča, da bi sedeli s Čehi in Jugoslovani za isto vladno mizo, in hrup, ki so ga uprizarjali te dni, je čisto podoben žvižganju človeka, ki si na ta način preganja strah na samem, če naj ne gremo še dalje in rečemo naravnost, da je bil navadno nemškonacijonalno komedijanstvo.

Razne politične vesti.

Princ Konrad Hohenlohe, — tako piše »Arbeiter Zeitung« odstopi od službe prvega najvišjega dvornega mojstra cesarjevega; na njegovo mesto prihaja ogrski grof Hunyady de Kettely. Službi prvega najvišjega dvornega mojstra gre torej, kakor se je zgodilo sedaj, tudi nek politični pomen; ker je sedaj minister zunanjih stvari Madžar, pomenja imenovanje madžarskega grofa brez dvoma izdatno povečanje madžarskega vpliva. Zgodila pa se je tudi še druga izprememba: generalnega pobočnika in načelnika cesarjeve vojaške pisarne barona Martererja je zamenil baron Zeidler-Danblebsky pl. Stirneck. Imenovanje princa Hohenloheja se je svoj čas pozdravljalo zelo toplo, kajti v vsem svojem javnem delovanju, kot okrajni glavar, kot namestnik, ko ministrski predsednik, se je princ Hohenlohe dal voditi po demokratskih, ljudstvu prijaznih nazorih; kljub svojemu rojstvu in odnošajem, ki ga vežejo na visoko plemstvo, je vedno in vselej kazal ljubezen do ljudstva. One dvorne službe pač ni sprejel brez obotavljanja, kajti njegov delavni duh se je pač želel rajši neposrednega političnega in upravnega dela, in najbrž jo je sprejel samo v mnenju, da bo mogel tudi na tem mestu koristiti stvari demokratskega razvoja. Sedaj se njegov odstop utemeljuje z boleznijo; v resnici pa je princ Hohenlohe popolnoma okreval po bolezni, ki se ga je polotila pred nekaj meseci. V resnici so vzroki izpremembe v uradu najvišjega dvornega mojstra iste vrste kot vzroki izpremembe v zunanjem uradu. Ne more se prezreti, da so vsi cesarjevi svetovalci, s katerimi je pričel svojo vlado in so vsi vkupaj predstavljali neki politični kurz, polagoma izginili. Hohenlohe, Marterer, Polzer v dvorni službi, Czernin, Clam-Martinic, Esterhazy v politiki: ti vsi, ki so se zdeli, da predstavljajo neko določeno svetovno naziranje, neko določeno smer, so se umeknili drugim možem. Da se niso zamenile samo osebe, temveč da se v tem izraža tudi izpremenba v nazorih, je jasno vsakomur, kdor si ogleda naslednike.

Pogajanja za vladno večino. Pogajanja, ki so se vršila med Nemci in Poljaki po odgoditvi parlamenta v svrho sestave tako imenovane delovne večine, so se prekinila zaradi binkoštnih praznikov. Poroča se, da ta pogajanja potekajo ugodno, tako da je pričakovati ugodnega zaključka. Z nemškonacijonalne vodilne strani se zagotavlja, da se s sestavo delovne večine bavijo vsi merodajni politični činitelji, vse druge vesti o zadnjih konferencah parlamentarcev pa da so neutemeljene. — Glede sestave večine da gre za Poljake, ne pa za Nemce, ki so itak za ustavo večino. Nasprotno pa da Poljaki zahtevajo za svoj vstop v večino izpolnitev določenih svojih zahtev, za katere zahtevajo podpore Nemcev. Toda del poljskih zahtev da ne spada v območje nemških strank. — S poljske strani se po poročilu nemških listov pripomnja: Ministrski predsednik hoče pred zopetnim sestankom državnega zbora sestaviti močno delovno večino in sicer s Poljaki. Nismo proti vstopu v delovno večino, toda pod pogojem, da se prej ustvari jasnost glede naših 27. aprila izrečenih zahtev. Od odgovora, predvsem od odgovora barona Buriana so odvisni naši nadaljni sklepi. — Z ukrajinske strani se poudarja, da mora prav tako baron Burian kakor dr. pl. Seidler izpolniti ukrajinske zahteve, preden se bodo ukrajinski zastopniki v parlamentu mogli odločiti za priključitev delovni večini.

Iz Budimpešte poroča »Arbeiter-Zeitung«: V ogrski poslanski zbornici je 11. t. m. vložil posl. Urmanczy nujno interpelacijo na ministrskega predsednika, v kateri se pritožuje, da je neki domnevni uradnik nemško poročevalne službe v Budimpešti, major Constens, hotel tajnika grofa Mihaela Karolyja podkupiti s 50.000 kronami, da bi mu iz posesti grofa Karolyja preskrbel listine, ki bi mogle grofa Karolyja onemogočiti kot politika. Ministrski predsednik dr. Wekerle je izjavil, da mu o vsem tem ni nič znanega. Znano mu je, da imajo tudi na Ogrskem druge države svojo poročevalsko službo, in ker je na Ogrskem veliko Nemcev, je vlada ni mogla prepovedati. Onega majorja da ne pozna, ve pa, da ni organ budimpeštanskega nemškega konzulata in da ni v nikakršni zvezi z domačimi državnimi uradi, in da vlada ni v nikakršni zvezi z vso stvarjo. — »Az Est« poroča, kakor pravi »A. K.«, o stvari še to-le: Oni major, nemški državni funkcijonar, bivajoč v uradnem svojstvu v Budimpešti, je poizkusil po zasebnem tajniku grofa Mihaela Karolyja, časnikarju Henriku Simonyju, dobiti ona pisma, ki se nanašajo na politično ulogo, ki jo je igral grof Mihael Karolyi. Gospod iz Nemčije je obljubil za ta pisma 50.000 K. Grof Karolyi je izvedel za stvar in je naprosil sotrudnika »Az Esta«, časnikarja Pavla Keryja, da naj sporazumno z njegovim tajnikom Simonyjem stopi v zvezo z onim gosp. iz Nemčije. Tajniku Simonyju je izjavil oni gospod, da mu poleg 50.000 K preskrbi tudi dobro službo. Pri pogajanjih med vsemi tremi se je o izjavah Simonyja in Keryja sestavil zapisnik, katerega je poveril javni notar. — Posl. Urmanczy je v svoji interpelaciji odločno protestiral proti takemu vmešavanju tuje vlasti v notranje politične zadeve Ogrske in je zahteval temeljite zavrnitve.

PODLISTEK.

Pustolovčevi zapiski.

Roman. Iz francoskega prevedel A. R.

Kakor hitro je sluga zapustil sobo, je Marcijal zapehnil vrata in spustil težko zagrinjalo, da bi se zunaj ne slišal pogovor. Nato pa je s prekrižanimi rokami in namršenimi obrvmi stopil pred svoja prijatelja. Trabucos mu je pomolil roko, ki pa je Marcijal ni prijel. Udaril je z nogo ob tla in dejal:

— Na vse vrage, vidva sta gotovo zblaznela.

— Zblaznela? — je ponovil Trabucos. — Zakaj?

— Zakaj? Ker sta morala popolnoma izgubiti glavo, da prihajata semkaj.

— Ne razumem....

Marcijal je skomizgnil z rameni.

— Ne, — je dejal Trabucos; — ponavljam, da te ne razumem.... Govoriti morava s teboj, in ker veva, kje stanuješ, sva prišla k tebi. V tem pač ne vidim nič blaznega, in si ne morem misliti, zakaj naju sprejemaš tako neprijazno.

— Ali me nista mogla poiskati kje drugje,.... na primer v gostilnici v poštni ulici ali v onem drugem mojem stanovanju, za katero vendar vesta?

— Ne, kar ti imam povedati, se ne da odlašati, in vedeti pa tudi nisva mogla, kedaj se ti bo zljubilo priti tjakaj.

— Pa bi mi bila pisala par vrstic.

— Zakaj naj pisariva, če se stvar lahko opravi ustmeno? Sedaj sva pač tu, in to se ne da izpremeniti. Ne kaži torej tega jeznega obraza, ki ti nikakor ne pristoja, in bodi zopet prijazen. Daj nama tobaka, da nabaševa pipe, ali pa smotke, če ti je to ljubše. Sedi semkaj, ne grizi nohtov, in pogovorimo se prijateljski.

— Ali ne moremo odgoditi tega pogovora?

— Nemogoče! — je dejal hitro Trabucos; — pogovoriti se moramo sedaj.

Po glasu, s katerim so bile izgovorjene te besede, je spoznal Marcijal, da se mora tokrat vdati. Povesil je glavo in se vsedel. Trabucos je pazil nanj kakor mačka na miš pod šapo, in Dik Chester se je skrivaj posmejaval.

— Torej kaj je? — je vprašal končno gospod de Preaulx. — Govorita!

— Mislim, — je odgovoril Trabucos, ne da bi se menil za njegovo vprašanje, — da sva te pravkar prosila za tobak ali smotke. Če dodaš še par kozarčkov kakega dobrega likerja, bi nama zelo ustregel.

— Tu ne bosta kadila, — je odgovoril Marcijal osorno.

— In zakaj vendar ne?

— Ker tu ne sedita v beznici, kakor očividno mislita, temveč v hiši markija de Basseterre.

— To je res, toda piti se pa vendar sme.

— Če sta žejna, vama lahko potrežem z vodo.

— No, z gostoljubnostjo napram svojim prijateljem se pač res ne ugonobiš! Pa naj bo, saj nisva prišla semkaj kadit in pit in, naravnost povedano, tudi ne zato, da bi te vprašala, kako se počutiš? Prišla sva semkaj.....

— Končno vendar! — je pripomnil Marcijal.

Trabucos se je udobno raztegnil na stolu, si pogladil rdeče brke in začel nekako tako, kot bi govoril o dnevnih novicah ali politiki:

— Ne poznava se šele od danes, dragi prijatelj, in če te ne zapušča spomin, se boš spominjal da sva v manj srečnih časih imela skupno kupčijo z žepnimi robci in urami, ki so bile pravzaprav last drugih ljudi. Menda še nisi pozabil vsega tega.

Marcijal je pokimal in Trabucos je nadaljeval:

— Od tega časa sva bila iskrena in odkritosrčna prijatelja; bil sem tvoj Pilad, dragi moj Fabuleux, kajti imenoval si se Fabuleux, ali pa si se vsaj dal tako imenovati, in tedaj še nisem poznal tvojega blestečega imena Marcijala de Preaulx, s katerim se dičeš sedaj. Nekoliko pozneje sva po svojem poštenem demokratskem nagonu postala vneta sankilota; govorila sva lepe govore v klubih in sva si pridobila slavo, da sva toliko in tolikokrat rešila domovino. Tedaj si ti nenadoma izginil, in raznesla se je vest, da ti je veliki državni nož brezplačno odrezal brado. Nisem se čudil temu, a obžaloval sem le, kakor gotovo se imenujem Trabucos, in potočil sem za teboj nekoliko solza. Misli si pa moje veselje in začudenje, ko sem te pred nekoliko meseci nekega jutra zagledal pri »Belem kodru«. Utripanje mojega srca, ko si me pritisnil na svoje, ti je pač povedalo, kaj sem čutil. Pripovedoval si mi, da si bil na potovanju, si mi dal svoj naslov pod svojim poštenim imenom Fabuleuxa in si mi odprl svojo možnjo, kar je razodevalo, da imaš dobro srce. Posegel sem brez pomisleka vanjo, kajti po najini pretekłosti sem smatral tvoje imetje za svoje, in vse se mi je zdelo zopet skupno, kot prejšnje čase. In kar sem mislil tedaj, mislim danes še tem bolj. Tvoje stališče je sijajno; kakor se mi zdi, si plemič; ustanovil si se v imenitni hiši in si v najboljših odnošajih z edino hčerjo starega milijonarja markija, ljubko deklico, ki si jo popeljal na skriven kraj, da bi tamkaj porodila v vsej udobnosti.

Marcijal je hitro odkimal z glavo.

— Ne taji, — je dejal Trabucos, — kajti ne pomaga ti nič. Dal sem te opazovati, dragi moj, in vem vse natančno, ravno tako kot gospa Labrador v Allée de Santé št. 2.

Marcijala je popolnoma porazil ta udarec. Trabucos pa se je delal, kot bi ne opazil naraščajočega Marcijalovega nemira in je nadaljeval:

— Ponavljam, da je tvoje stališče sijajno in da boš sčasoma eden prvih kapitalistov v Parizu,... imenitno zate in še imenitnejše za naju; kajti tvoja sreča bo tudi nama v prid. Z drugimi besedami: jaz, tvoj vdani prijatelj, in Dik Chester, ki sem ga vzel v svoje okrilje, misliva opustiti svoje dosedanje posle in s tvojo pomočjo nama bo to mogoče.

— Ne razumem, — je zamrmral Marcijal.

Aprovizacijske stvari.

KOZLETINA.

Danes se bo prodajala kozletina brez izkaznic v naslednjih mesnicah:

Dettore, Beccherie 27 in Rumetz, Largo Sanitorio 2.

CENE:

Prednji deli s priklado . . . po K 14'— kg.
Zadnji deli s priklado . . . po K 16'— kg.

* * *

RIBE.

V nedeljo in v ponedeljek do 12 opoldne so se oddale ribe na 544 izkaznic, veljavnih za 1618 odmerkov. Za danes ostane na vrsti odrezek št. 1. serije 1—4000.

* * *

KOZE ZA REJO.

Jutri, v sredo, se bo v mestni klavnici pri Sv. Soboti nadaljevala prodaja koz za rejo in sicer lastnikom zaznambnih listkov od št. 401 dalje. Cena K 5 za kilogram žive teže z dodatkom davčne pristojbine. Prodaja se prične ob 8 zjutraj. Kupci se morajo izkazati z živilsko izkaznico in zaznambnim listkom.

Prodaja kuriva.

Oglje. 20 kg na rdeče izkaznice.

Sv. Vid: št. 976—1735 (ob. 17) 14. 5. ul. Lazzaretto vecchio 17, 84 vin. za kg. — **Staro mesto:** št. 1217—1266 (ob. št. 15) 14. 5. ul. Pozzacchera, 84 vin. za kg. — **Novo mesto:** št. 996—1245 (ob. 12) 14. 5. ul. Amalia 13, 84 vin. za kg, št. 1246—1445 (ob. 12) 14. 5. ul. Valdirivo 7, 84 vin. za kg. — **Nova mitnica:** št. 921—1045 (ob. 13) 14. 5. ul. Scussa 1, št. 1046—1295 (ob. 13) 14. 5. ul. S. Francesco, št. 1296—1520 (ob. 13) 14. 5. ul. Molin grande, št. 1521—1720 (ob. 13) 14. 5. ul. Scussa 12, 84 vin. za kg. — **Stara mitnica:** št. 2226—2325 (ob. 13) 14. 5. ul. S. Maurizio 3, št. 2326—2375 (ob. 13 14. 5. ul. Alfieri 15, št. 2376—2550 (ob. 13) 14. 5. ul. Caccia 17, 84 vin. za kg. — **Sv. Jakob:** št. 3061—3360 (ob. 11) 14. 5. ul. Madonnina 39, št. 3361—3510 (ob. 11) 14. 5. ul. Salice 7, št. 3511—3610 (ob. 11) 14. 5. ul .Guardia 42, 84 vin. za kg. — **Kjarbola zg.** št. 101—200 (ob. 10) 14. 5. ul. Concordia 17, 84 vin. za kg. — **Skorkija:** št. 91—215 (ob. 11) 14. 5. ul. Carpison 10, 84 vin. za kg. — **Greta:** 311—370 (ob. 7) 14. 5. Greta 127, 86 vin. za kg. — **Rojan:** št. 761—957 (ob. 7) 14. 5. ul. Borovič 51, 84 vin. za kg.

Premog (fossile). 20 kg na modre izkaznice.

Nova mitnica: št. 251—750 (ob. 44) 14. 5. ul. Acquedotto 9. 1'46 za 10 kg. — **Sv. Jakob:** štev. 951—1100 (ob. 36) 14. 5. ul. Guardia 42, 1'46 za 10 kg. — **Kjarbola zg.** št. 1—100 (ob. 35) 14. 5. ul. S. Marco 16, 1'66 za 10 kg. — **Škedenj:** 181—450 (ob. 17) 14. 5. Škedenj 129, 1'66 za 10 kg. — **Vrdela:** št. 1—140 (ob. 32) 14. 5. Verdela 45, 1'66 za 10 kg. — **Greta:** št. 81—150 (ob. 18) 14. 5. Greta 127, 1'66 za 10 kg. — **Rocol:** št. 221—348 (ob. 36) 14. 5. Rozzol 730 1'66 za 10 kg.

Koks. 10 kg na modre izkaznice.

Sv. Jakob: št. 1101—1145 (ob. 36), št. 1—110 (ob. 37) 14. 5. ul. S. Marco 16, 2'02 za 10 kg, št. 111—330 (ob. 37) 14. 5. ul. Guardia 42, 2'62 za 10 kg.

Domače vesti.

Umrl je 9. t. m. v Splitu v starosti 83 let g. Mate Beroš, oče tudi tržaškim Jugoslovanom po njegovem živem zanimanju za naše javne stvari znanega g. dr. Josipa Beroša, kateremu izrekamo najiskreneje sožalje.

Dopolnitev orožništva. Uradno se poroča: Pri deželnem orožniškem poveljništvu št. 7 v Trstu se sposobne vojaške osebe iz zaledja in od armade na bojišču v večjem številu sprejmejo za polizkusne orožnike. Aspirantje, ki so na svojo prejšnjo prošnjo že prejeli obvestilo o zaznambi, naj naznanijo z navadno dopisnico naravnost deželnemu orožniškemu poveljništvu št. 7 v Trstu, kje so sedaj uvrščeni (krdelo, pododdelek, kraj ali številka vojne pošte). Zaradi novih priglasitev in pojasnil se je obrniti na isti naslov, pri čemer je tudi treba navesti krdelo, pododdelek, kraj ali številko vojne pošte. Svojci na bojišču se nahajajočih vojaških oseb avstrijskega državljanstva morejo le-te opozoriti na ta razglas.

Nujna prošnja. Prizadeti prosijo nujno gospoda namestnika, da blagohotno zaukaže, da se državnim učiteljem takoj izplača majniška doklada še pred binkoštnimi prazniki, da si bodo v prostih dneh s to podporo mogli preskrbeti živil. Skoro vse druge uradniške kategorije so že prejele to doklado; učitelje nekaterih državnih zavodov se pa menda tudi to pot zopet hoče oškodovati z zavlačevanjem, kakor se je to zgodilo že enkrat, ko se je doklada namesto novembra meseca l. 1917. nakazala šele januarja 1918.

To ni pedagoško. Na slovenski gimnaziji v Trstu so se učitelji za nektere predmete tekom šolskega leta že trikrat menjali. Ker se otroci le težko navadijo novih učiteljev, zelo trpi pouk; uspehi pa so tako slabi, da pravijo učenci, da jih bo polovica padla.

Narodni praznik 30. majnika. Kakor že kratko naznanjeno, se je ustanovil odbor za prireditev velike ljudske veselice pri Sv. Ivanu na obletnico jugoslovanske deklaracije, ki pade letos na četrtek, praznik Sv. Rešnjega telesa. Čisti dobiček naj bi bil namenjen svrhi, ki najbolj služi v sedanjih razmerah naši boljši bodočnosti: za učečo se mladino, za naš prepotrebni Dijaški dom. Odbor se obrača v prvi vrsti do naših narodnih gospâ in gospodičen, ki niso še nikdar odrekle svoje dragocene pomoči pri prireditvah v rodoljubne namene in ki bodo kot navdušene Jugoslovanke gotovo želele, s svojim sodelovanjem prispevati h čim sijajnejšemu uspehu tako pomembne prireditve kakor bi imela biti ona na dan 30. majnika. Odbor se torej obrača s iskreno prošnjo do vseh narodnih gospâ in gospodičen, da se blagovolijo sestati v Čitalnici v Narodnem domu jutri, v sredo, popoldne ob 5 in pol radi pomenka o potrebnih pripravah. Odbor.

»Lavoratorjevo« slepomišenje. Socijalnodemokratski »Lavoratore«, ki je v zadnjem času padel tako nizko, da razun brzojavk korespondenčnega urada in tupatam kake, na socijalnodemokratski mlin vodo napeljavajoče vestice v aprovizacijskih stvareh, ni najti v njem drugega kot na najogabnejši nekdanji piccolovski način razšopirjenih, rekli si skoraj, s krvjo pisanih dnevnih dogodkov, še vedno ni našel časa, da bi zavzel stališče napram nemški pomorski šoli v Trstu, ki grozi z odvzetkom edinega boljšega zaslužka domačemu primorskemu prebivalstvu. Odgovoril seveda ni niti z besedico na naš tosadevni poziv, kar mu je pač umljivo, kajti težko ti je odgovarjati, če leži na tebi tako breme krivde. Rekli smo tedaj, da »Lavoratore« siplje primorskemu italijanskemu prebivalstvu pesek v oči, da ne bi spoznalo, kaj mu preti od nemške pomorske šole. In to pravimo tudi danes, in še s tem večjim upravičenjem, ker »Lavoratore ne le ni zinil doslej niti besedice proti tej nemški nakani, temveč jo je še celo opravičeval, češ, saj ne gre stvar proti Italijanom. Včerajšnji »Lavoratore« pa je zasadil lopato še globlje v pesek, in vsulo se ga je še več v oči našim ljubim sosedom. Pod naslovom »Per la scuola nautica tedesca a Trieste« namreč poroča z Dunaja, kako se množe med Nemci manifestacije za nemško pomorsko šolo v Trstu in da ga ni skoraj dneva, da ne bi bilo kakega shoda v ta namen, ali da bi se med drugimi raznimi zahtevami proti slovanskim aspiracijam ne zahtevala tudi ta šola. Pa pravi: »Nemci hočejo s to napravo utrditi — proti Jugoslovanom(!!) — svojo pravico, da si zagotove pozicijo ob jadranski obali in obsežen vpliv na pomorstvo. Do pred nekaj dnevi se je ta nemška zahteva, ali hote, ali vsled slabega umevanja, zdela formulirana na način, da se je dalo misliti, da se hoče italijanski narodnosti vzeti navtična akademija in preustrojiti v zavod z nemškim učnim jezikom. Toda izjava tržaška nemškega folksrata je odpravila vsako napačno tolmačenje: italijanska navtična akademija ostane in za Nemce se ustanovi posebna šola. V tem smislu se izraža sedaj tudi spomenica »Dunajskega odbora za avstrijske interese v Adriji«, iz katere vam pošiljam obsežen izvleček«. List objavlja nato izvleček spomenice, v kateri se navajajo znani nemški »razlogi« za ustanovitev te šole. Poleg šole naj se ustanovi tudi konvikt. Največja skrb naj se poseča temu, da se učenci nauče italijanski in hrvatski jezik. Štipendije, brezplačna oskrba v konviktu in razne podpore naj privabijo čim največ nemške mladine na ta zavod itd. — Sedaj pa vprašamo: ali ne pomenja tak zavod popolnega izrinjenja sinov domačega primorskega prebivalstva iz pomorstva, pa naj je to prebivalstvo italijansko ali jugoslovansko? Ni ga pametnega človeka, ki bi mogel tudi le trenutek podvomiti o tem dejstvu; samo italijansko-internacijonalnemu »Lavoratoru« je vse to le — »contro gli jugoslavi«! Saj imamo tudi mi Jugoslovani tri pomorske šole: v Bakru, Dubrovniku in Kotoru, ter na četrti, v Lošinju hrvatske paralelke, in tudi nam ne odvzamejo Nemci s svojo nemško navtiko v Trstu našega zavoda; toda mi vemo prav dobro, česar noče vedeti menda vendar še italijanski »Lavoratore«, da hočejo Nemci s svojo nemško pomorsko šolo izriniti iz pomorstva naš živelj prav tako, kakor italijanski, mi vemo, da hočejo Nemci germanizirati vso pomorsko plovbo, vemo, da hočejo zgraditi trden most od Belta do Adrije in pretvoriti naš in italijanski Trst v nemško trdnjavo, v kateri naj ne ima domačin nobene pravice več, kjer bodi domačin edino le težak, hlapec, tovorna živina, Nemec pa edini gospod. Z nemško navtiko si hočejo Nemci osvojiti našo pomorsko plovbo, ž njo si hočejo osvojiti naš Trst, žnjo nam hočejo ugrabiti našo Adrijo, našo jugoslovansko in prav tako italijansko, kolikor je je! In kaj dela »Lavoratore« vkljub temu, da vendar mora spoznavati nepobitno resnico vsega tega? Slepi prebivalstvo, češ, saj ne gre proti vsemu, saj ne gre za oškodovanje koristi italijanskega prebivalstva, saj gre le — contro gli jugoslavi! In to je list, ki pravi, da brani koristi tržaškega, primorskega prebivalstva! Kedaj se bodo neki temu prebivalstvu začele odpirati oči?!

Troppa grazia! Prejeli smo: Preveč dobrot nam zadnje dni izkazuje naša vrla aprovizacijska komisija. Navajeni smo sicer na razne dobrote, a peska v kruhu le ne moremo vživati, vsaj v taki množini ne, da nam neprestano škriplje, med zobmi, ko jemo onih bornih 10 dkg, ki se nam daje. Naši želodci so se priučili že marsičemu, peska pa menda ne bodo mogli prebavljati. Prosimo torej, naj nas oproste peščenega kruha, ali pa naj nam preskrbe kokošje želodce! Pesek pa tudi ni vsaj do danes še vreden one cene, po kateri plačujemo kruh. Gospodje naj le polzkusijo pojesti komadič sedanjega kruha, in prepričani smo, da bo pesek takoj odstranjen.

Slovensko govoriti je zagrizenost! Prejeli smo: Dne 11. t. m. ob 9 zjutraj je prišla Marija Škadar iz Repna štev. 2, v trgovino Greinitz, da kupi zabojček žebljev. V oddelku na ul. sv. Lazarja posluje en mlajši in eden že prileten pomočnik. — Mladi ni hotel razumeti slovenski in je še bolj pritiskal na imenovano, naj govori italijanski. Ker se kupovalka ni vdala, ji je očital, da tedaj, ko prodaja mleko, gotovo zna tudi laški. Na ponovno vprašanje, naj ji pove ceno, jo je osorno poslal: la vadi fora....! Obrnila se je na starejšega. Tudi ta ji ni odgovoril na vprašanje, pač pa je zavpil: V Trstu se sme govoriti le laški in nemški, in ako kdo, ki zna ta dva jezika, sili naprej slovenski — je pretiran zagrizenec!!! Pisec teh vrstic je pohvalil narodno žensko za njen nastop, vreden posnemanja, staremu »Slovencu«, ki kakor trdi, zna tudi srbski, je pa povedal, da je neumen. Kar posluje v Trstu tvrdka Greinitz, se mi ni še pripetilo naj sličnega. Zaliti se mi ne bomo dali, najmanj pa tam, kamor nosimo svoje žulje! Pričakujemo, da tvrdka vkrene potrebno v zadevi in da zadoščenje žaljenemu slovenskemu narodu — drugače nastopimo drugo pot. Uprava tvrdke vedi, da si mi upamo v skrajnem slučaju oskrbeti svojo trgovino, v kateri nas ne bodo žalili. Pričakujemo, da se obvesti naša javnost potom našega lista o tem, kaj se je vkrenilo v zadevi. — Poročevalec.

Tajništvo »Jugoslovanskega kluba«. Ker je dosedanji tajnik »Jugoslovanskega kluba« g. Joso Kamušič šel k vojakom, je to mesto prosto. Prednost bi imeli gg., ki znajo stenografirati in pisati na stroj. Plača po dogovoru. Ponudbe takoj na naslov: Jugoslovanski klub, Dunaj, I., Parlament.

To pa je že malo preveč! Prejeli smo: Kruh, ki nam ga daje aprovizacija zadnji čas, je tak, da se Bogu usmili. Odlikuje pa se — ne samo po slabosti, ampak še posebno po snagi. Da ne omenjam bolj nedolžnih smeti, le poslušajte, kaj smo dobili zadnji čas v njem: velikega črva, veliko cunjo in en ostuden človeški zob. Še tiste male porcije kruha človek ne bo mogel zauživati ne da bi se mu obračal želodec. Kedaj bo tej ostudnosti konec!

Publika. Prejeli smo: Greš v gledališče, žejen in lačen duševne lepote, pa šumi krog tebe kakor v panju. Na odru zveni pesem, globoka in neskončna kakor morje, a tam zadaj loputajo vrata, in koraki stopajo kakor po cesarski cesti. Poleg tebe sedijo gospodične, ki gledajo fotografije in se mu-zajo pri vsakem zvoku, ki ga ne razumejo, a neslijo, da ga umetnik ni razumel. In besede! Padajo nate, kakor bi te tolkli s polenom po glavi. Ni vsaka pesem vrisk, in ni vsaka skladba koračnica. In neskončno plehki bi bili, če bi nam bilo le do vrisków in koračnic. Sredi lepote je umetnik, v globočini se trese duša, a sedeži po dvorani se dvigajo in padajo, in ljudje se ozirajo kakor na promenadi. Kaj točnost, kaj duševna finesa, kaj vse, vse tisto! »Ti si tam na odru; kaj fletnega nam zapoj, pa bohlonej in adijo! Zakaj smo pa plačali? Da bi še kdo ukazoval, kdaj naj pridem, kam in kako naj sedem? Seveda!« Preudari in premisli: greš in potožiš prijatelju svojo nezgodo. Prijatelj pa se ti zasmeje na vsa usta v obraz in zaloputne vrata pred teboj. Kako ti bo? In kako je umetniku pri taki publiki? Tako čudno je, da smo tako zelo čudni. Ni svila in rokavice in frak; duša mora biti, ki pride in plje lepoto. Kaj ni umetnost kakor svetišče, v katero moramo stopiti s pobožnim srcem in z zbranim duhom? Dajte, ljudje božji, obrišite si prah s čevljev, predno pristopite k mizi Gospodovi! — Marija Kmetova.

Narodne dame se vljudno vabijo na sestanek, katerega sklicuje odbor za ljudsko slavnost pri Sv. Ivanu. Sestanek se bo vršil v sredo ob 5½ v Čitalnici po odborovi seji ženske podružnice CMD.

Koncert ge. Borove-Valouškove in g. Jercinlaša, ki se je vršil v nedeljo zvečer v našem Narodnem domu, je privabil tako lepo število našega občinstva, da je bila dvorana polna skoraj do zadnjega prostora. V izredno velikem številu, menda polnoštevilno, je bila navzoča tržaška češka kolonija in posebno častno je bilo zastopano tudi vojaštvo češke narodnosti. Ga. Olga Borova-Valouškova je pevka izredni vrlin. Njen izborno šolani, velikanski alt, ki zlasti v nižini, nedostopni običajnim altistkam, zveni prav po violončelsko, je naravnost ustvarjen za oni težki, turobni mol ,v katerem nam je podala večino toček svojega pevskega sporeda. Priznamo naravnost celo, da je bila vsej prvega dela sporeda težina za naše občinstvo prevelika in da se je čutno oddehnilo v drugem delu, kjer sta pa gotovo zopet našli najbolje soumevanje obe slovaški narodni in dodatek, ki ga je gospa pevka dodala na splošno željo. Omenimo naj pa, da je bilo za naše občinstvo precej mučno, da je pevka točko iz neitalijanske Saint-Saënsove opere »Samson in Dalila« pela v slovenskem Narodnem domu za izključno slovansko občinstvo v italijanskem jeziku. V vsakem pogledu dovršeno mojstrski spremljevalec ji je bil g. Jaroslav Jeremlaš, ki pa se je pokazal tudi v svojih samostojnih točkah kot pravi umetnik, ki združuje s polnim umevanjem skladatelja naravnost čarovito virtuoznost v tehniki. Občinstvo mu je izkazovalo svoje priznanje z najobilnejšim odobravanjem. — Za glasbenega naobraženca je bil ta koncert res užitek, kakor ga ni kmalu bilo najti v Trstu, za občinstvo, ki ni globlje uvedeno v glasbeno umetnost, pa je bilo, kakor smo že rekli, v njem marsikaj, kar mu je bilo nedoumljivo, ker pretehtno. V ostalem pa za naš kulturni napredek pomemben dan, saj nam je po dolgem času zopet privedel v našo sredo dva umetnika iz bratske Češke. Bilo bi le želeti, da se na ta način čim krepkeje zopet utrdijo med slovanskim severom in jugom kulturne vezi, ki jih je skoraj popolnoma pretrgala nesrečna vojna, in da se tudi na polju glasbene umetnosti čim tesneje spoznamo s svojimi, zlasti v tem pogledu tako visoko stoječimi brati Čehi. Upamo, da nam tudi tu in odtod pride lepši čas bodočnosti.

»Slovensko učiteljsko društvo za Istro« ima v četrtek dne 23. majnika ob 10 predpoldne v šol. prostorih v Boršt svoj redni občni zbor. Resni časi nas kličejo na delo. Različni izgovori ne smejo nobenega zavednega tovariša in tovarišice zadržati, da se ne bi udeležil zborovanja.

Predavanje. V sredo, 15. t. m., ob 8 zvečer bo predaval v veliki dvorani Delavskega doma (ul. Madonnina 15) dr. Lavo Čermelj o »Materiji in atomih«. Vstopnina za člane »Ljudskega odra« 40 vin., za nečlane 60 vin. Dijaki vstopnine prosti.

Violinski virtuoz Jaroslav Kocian v Trstu. Svetovnoznani češki violinski virtuoz Jaroslav Kocian nastopi na binkoštni ponedeljek v tržaškem Narodnem domu. Vse podrobneje objavimo pravočasno.

Tedensko zdravstveno poročilo. V času od 4. do 11. t. m. je mestni fizik ugotovil 25 novih slučajev nalezljivih bolezni in sicer: **davice** 12 (Novo mesto 1, Nova mitnica 2, Stara mitnica 6, Sv. Ivan 2, od drugod 1), **škrlatice** 2 (Sv. Jakob, Farneto), **terbušnega legarja** 4 (Sv. Vid, Sv. Jakob po 1, Stara mitnica 2), **trabona** 7 (Sv. Jakob 2, Sv. Ivan, Rojan, Barkovlje po 1, od drugod 2).

Knjižnica ter. društva »Balkan« v Škednju začne kmalu zopet delovati; zato prosim tiste, ki imajo doma kakšno knjigo, ki jo lahko pogrešajo, da jo darujejo društvu, — one pa, ki izposojenih knjig še niso vrnili, da vendar že storijo svojo dolžnost. Knjige sprejema g. Vrba v Gospodarskem društvu in jaz. — Albert Širok, knjižničar.

Vojno - pomožni urad političnega društva »Edinosti« posluje v prostorih »Tržaškega podpornega in bralnega društva« v ulici Carintia št. 39, I. nad., na levo, in sicer, izvzemši nedelje in praznike, vsak dan od 9 in pol dop. do 12 in pol pop. Ob tem času je urad na razpolago strankam za vsakovrstna pojasnila in sestavljanje vlog v vojnoskrbnih in raznih drugih zadevah. V slučajih potrebe bo posluživši uradnik za stranke tudi osebno posredoval na pristojnih mestih.

Mestna zastavljalnica. V sredo, 15. t. m., se bodo dopoldne predajali na javni dražbi razni nedragoceni predmeti (perilo in obleka), zastavljeni meseca septembra 1917 na zastavne listke serije 142.

DAROVI.

— Moški podružnici CMD so darovali na izletu Slov. trgovske šole, izletniki K 42'42. K temu znesku so pridejali še g. Bulič K 2, g. Klun K 1 in g. nabiratelj K 4'58. Skupaj torej K 50. Iskrena hvala!

— Ludvig Žagar daruje za šentvidsko šolo K 3. V isti namen Ivan, ker ni izvršil junaške naloge, 10 K. — Denar hrani uprava.

— Za slovanske slepce v Odilienheimu v Gradcu se je nabralo pri domači zabavi v Vanganelu pri Kopru K 18'45. Denar hrani uprava.

PROSIMO SLOVENSKIH, HRVATSKIH IN ČEŠKIH KNJIG ZA NAŠE RANJENE IN BOLNE JUNAKE TER ZA ONE V OKOPIH. — POŠLJEJO NAJ SE V

- - NARODNI DOM V TRSTU - -

Češko Budjevička Restavracija (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ul. G. Galatti (zraven glavne pošte.) Slovenska postrežba in slovenski edini list.

MALI OGLASI.

Prodam kozla in kozo ameriške pasme. — Kjedin na hribu 157. Makorič. (2170

Radi družinskih razmer se proda hiša v Škorkiji, 5 minut od rojanske cerkve, sestoječa iz štirih sob, štirih kuhinj, zraven vodnjak, 150 sežnjev obdelanega zemljišča in pripravnega za zidanje. Več se izve pri Ins. odd. Edinosti 2169

Trgovska sotrudnica jestvin se takoj sprejme. Ponudbe z referencami pod „Sotrudnica" na Ins. odd. Edinosti. 2175

Delavec (težak) pošten in zanesljiv se takoj sprejme. — Plesničar, ulica Donizetti štev. 5. 2174

Za pomoč prvošolcu v latinščini iščem dijaka višjih razredov. Naslov pove Inser. oddelek Edinosti. 2176

Prodam Singerjev šivalni stroj za krojače. — Najnovejši model. Ambrosich, ulica Manzoni št 17, vr. 2. 2177

Naftalino sublimat prve vrste prodaja mirodilnica Cillia ul. delle Poste 6. D 15

Fotografične potrebščine v veliki izberi prodaja mirodilnica Cillia ulica Poste 6. D 16

Praški za barvanje blaga se dobivajo v mirodilnici Cillia ul Poste 6. D 17

Rodbina sestoječa iz 3 oseb išče služkinjo za hišna dela in krpanje perila. Naslov pove Ins. odd. Edinosti 2172

Prodam dve hišici. Vrdela, nova cesta Viženjavec 2173

Prodam hišo in vrt v lepi legi. Naslov pove Ins. odd, Edinosti 2171

Večja nova hiša v Gorici se proda. Ponudbe na Ins. odd. Edinosti pod „Nova hiša".

Gospodične iščejo učiteljico za hrvaščino. Ponudbe pod „Učiteljica" na Ins odd Edinosti. 2153

Teleta in prešiče kupuje in dobro plača Hotel Balkan, Piazza Caserma, Trst. 2096

Vreče vsake vrste kupuje Babič Fran Molino grande 20. 2017

Deklo za hišna in poljska dela išče grajščak baron Marenzi v Odolini, pošta Mate ija. 3183

Delavnica „Adria" v Tržiču išče zidarje — Hrano in stanovanje dobijo v delavnici. Zglasijo naj se v uradu ul. Carradori št. 4, II. 2156

Proda se posestvo „Božje polje". 5 minut od Proseka, ležeče ob glavni cesti, hiša s šestimi sobami, kuhinjo ter shrambo za jedila. V podstrešju se nahajajo 3 sobe. Dobro nasajen vrt, ki obsega 1000m², zraven 2600m² travnika, enonadstropno obrtno poslopje 25m²×20m² veliko z vodnjakom. Motor in tranzmisije lahko ostanejo. Zadnje poslopje je pripravno tudi za mlin, mizkarsko obrt in rejo perutnine. Cena K 45 000. Natančna pojasnila daje Terezija Kanz, Prosek. 2148

Karla Štolca priporoča svojo trgovino likerjev, pristnega brinjevca, malinovca i. t. d. Ulica Stadion 29. 2161

Vsak trgovec naj čita!

Kdor je enkrat poskusil mojo barvo za obleko »International«, ta se je prepričal, da je edino ta barva pristna in zajamčeno dobra. Vsak se lahko osebno prepriča, kako jo vsi dosedanji naročniki hvalijo. Vsak zavojček ima navodilo.

100 zavojčkov stane 50 kron;
500 zavojčkov po 45 kron za 100 zav.;
1000 zavojčkov po 40 kron za 100 zav.

Prosto poštnine. — Zahtevajte cenik drugih predmetov.

Se priporoča
RUDOLF COTIČ, VRHNIKA.

Nakupovalnica svile
J. Engel & C.o, Wien IX Alserstrasse 46
(trgovina klobukov)
kupuje po najvišjih cenah raztrgane svilnate bluze, svilnata krila, svilnato perilo, volnene, suknene in bombaževe odrezke. — Po posebnih cenah. Surovo svilo in umetne svilnate niti v vseh barvah ter svilnate odeske. Pošilja franko. Najvišji znesek se odpošlje točno po poštnohranilni blagajni.

SIGORIN
uniči čudovito hitro stenice.
Vzorec, steklenica . . K 4.
Večja steklenica . . . K 12.
Brizgalnica . . . . . K 2.
Dobiva se povsod
Glavno pošiljalno mesto lekarna k „Nadi" „Zur Hoffnung" v Budimpešti Ogrsko

Ročni mlini
za koruzo, pšenico, rž itd.
kateri meljejo vsako zrnje na najfinejše moko, dobavlja samo češka tvrdka
Jiři Finke
Praga II—1957.
Trgovcem veliki popust.

NADOMESTILO MILA
za pranje perila, izborno peneče in prekaša vse doslej v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoj t. j. 5 kg K 12.—, 1 zavoj z 10 kg K 23.— Preprodajalci doba popust pri naročbi celega zaboja 50 kg. Belo mineralno milo za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoj 32 kosov K 14.—. — Nadomestek za toaletno milo v raznih barvah, lepo diseč, 1 zavoj 32 kosov K 18.—. — Toaletno milo s fizim vonjem, roza barve, 1 zavoj 24 vel. kosov K 18.—. Razpošilja po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoj vsake vrste. Izvozno podjetje M. Jünker v Zagrebu št. 33 Petrinjska ulica 3, III., telefon 23-27.

Kabaret-Varietè MAXIM
Trst - Via Studion 10 - Trst
Odprt od 8½ zvečer naprej
Vstopnina K 2

Prodam
8—10 q malinovca v sodih od 40 kg naprej. Velika izbera likerjev v steklenicah, šampanjec „Charle Blanche", asti spumanti, refošk ter muškat desert.
I. Parčina & C.o — Trst
ulica Donizetti štev. 1.

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
v Trstu, ulica Poste vecchie 12 vogal ulice delle Poste.
Izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje.
-- UMETNI ZOBJE --

GAMBRINUS
Varietà Kabaret
vsaki večer ob 9½,
velika varietetna predstava.
Vstopnina K 1·—

KONJAK
Za oslabele vsled starosti, za slabosti v želodcu in proti izgubi telesne moči je staro **vino-konjak** že več stoletij znan kot priznano **krepilno sredstvo**, ki oživlja duh in telo. Pošilja 4 polliterske steklenice franko za K 88.—. Vino belo in rdeči burgundec od 56 l naprej dokler je še kaj zaloge po K 6.80 liter.
BENEDIKT HERTL,
veleposestnik, grad Golič pri Konjicah, Štaj.

Zlatarnica **G. Pino**
v Trstu se je preselila na Corso št. 18 v bivšo zlatarnico G. Zercowitz & Figlio.
Velika izbera srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, verižic itd.
Cene zmerne. Cene zmerne.

JADRANSKA BANKA
Trst, Via Cassa di Risparmo štev. 5 (Lastno poslopje)
Kapital in rezerva K 23,500.000.—
Filijalke: Dunaj Tegethoffstrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor Ljubljana, Metković Opatija, Split, Šibenik, Zadar.
Vloge na knjižice 3½% Vloge na knjižice
od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačije banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiro-računu po dogovoru. Akreditivi čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča. — Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete, delnice, srečke, valute, devize, promese itd. Daje predujme na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. — Safe Deposits. — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk itd. brezplačno Stavbni kredit, rembours krediti. — Borzna naročila. — — Inkaso. -- — Menjalnica. — — Eskompt menic
Telefoni: 1463, 1793 in 2666. Brzojavi: JADRANSKA
Uradne ure: od 9 do 1 popoldne